

Total No. of Printed Pages—8

5 SEM TDC DSE PSC (CBCS) 1A (I/II)/(NH)

2025

(Nov/Dec)

POLITICAL SCIENCE
(Discipline Specific Elective)
(For Non-Honours)

Paper : DSE-1A

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Paper : DSE-1A (I)

(Themes in Comparative Political Theory)

1. তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা : 1×8=8

Answer the following questions :

- (a) এবিষ্ট'টলৰ এনে দুখন গ্ৰন্থৰ নাম লিখা য'ত তেওঁ
নাগৰিকত্বৰ বিষয়ে আলোচনা কৰিছে।

Name two books of Aristotle where he
discusses citizenship.

- (b) মানুহৰ প্ৰকৃতিৰ সম্পৰ্কে কছ'ব কি ধাৰণা আছিল ?
What was Rousseau's conception of human nature?
- (c) মাল্লীয়া তত্ত্বৰ মতে শ্ৰমিক কিহৰ পৰা বিচ্ছিন্ন হয় ?
What does labour get alienated from in Marxist theory?
- (d) বাকুনিৰে বচনা কৰা এখন গ্ৰন্থৰ নাম লিখা।
Name one book written by Bakunin.
- (e) গান্ধীয়ে 'হিন্দ স্বৰাজ' কিতাপখন কেতিয়া লিখিছিল ?
When did Gandhi write the book, *Hind Swaraj*?
- (f) ভাৰতৰ সামাজিক ন্যায়ৰ প্ৰতি আহেদকাৰৰ এটা অৱদানৰ বিষয়ে লিখা।
Write one contribution of Ambedkar towards social justice in India.
- (g) ইন্দিৰা চৰকাৰৰ বিৰুদ্ধে জয়প্ৰকাশ নাৰায়ণে নেতৃত্ব কৰা আন্দোলনটোক কি বুলি জনা যায় ?
What is Jayprakash Narayan's movement against Indira government known as?
- (h) পণ্ডিতা বামাবাইয়ে বচনা কৰা গ্ৰন্থ এখনৰ নাম লিখা।
Name one book written by Pandita Ramabai.

2. তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত/বিষয়ে চমু টোকা লিখা : $4 \times 4 = 16$
Write short notes on the following :
- (a) প্ৰাকৃতিক অৱস্থা আৰু মানৱ চৰিত্ৰৰ বিষয়ে ল'কৰ ধাৰণা
Locke on state of nature and human nature
- (b) এৰিষ্ট'টলৰ ৰাষ্ট্ৰ আৰু নাগৰিকত্বৰ ধাৰণা
Aristotle on State and citizenship
- (c) কৌটিল্যৰ ৰাষ্ট্ৰৰ ধাৰণা
Kautilya on State
- (d) বামাবাইৰ পুৰুষতন্ত্ৰৰ ধাৰণা
Ramabai on patriarchy
3. ঔপনিৱেশিকতাবাদে ভাৰতীয় ৰাজনৈতিক চিন্তাক কেনেদৰে প্ৰভাৱান্বিত কৰিছিল ? ধাৰাবোৰ বিশ্লেষণ কৰা। 12
How did colonialism impact Indian political thought? Analyze the trends.
- অথবা / Or
- পশ্চিমীয়া ৰাজনৈতিক চিন্তাত বিভিন্ন মতাদৰ্শৰ প্ৰভাৱ বিশ্লেষণ কৰা।
Analyze the impact of various ideologies on Western political thought.
4. অধিকাৰ আৰু ৰাষ্ট্ৰৰ বিষয়ে ল'ক আৰু কছ'ব চিন্তাৰ তুলনামূলক আলোচনাৰে এখন বচনা লিখা। 11
Write an essay comparing the ideas of Locke and Rousseau on rights and State.

(4)

অথবা / Or

গণতন্ত্রৰ ধাৰণাৰ প্ৰতি মিলৰ অৱদান বিশ্লেষণ কৰি এখন বচনা লিখা।

Write an essay analyzing Mill's contribution to the idea of democracy.

5. দাৰ্শনিক বস্তুবাদ কি? মাৰ্ক্সৰ ঐতিহাসিক প্ৰগতিৰ বিশ্লেষণ কৰা। 11

What is dialectical materialism? Analyze Marx's ideas of historical progression.

অথবা / Or

ৰাষ্ট্ৰ আৰু নৈৰাজ্যবাদৰ সম্পৰ্কে বাকুনিৰ ধাৰণা বিশ্লেষণ কৰা।
Analyze Bakunin's ideas on State and anarchy.

6. গান্ধীৰ স্বৰাজৰ ধাৰণাত ভাৰতৰ গ্ৰাম্য অৰ্থনীতিৰ নৱনিৰ্মাণৰ চিন্তা কেনেদৰে প্ৰতিফলিত হৈছিল? বিশ্লেষণ কৰা। 11

How did Gandhi's conception of Swaraj envision a reconstruction of India's rural economy? Analyze.

অথবা / Or

তিলকৰ স্বৰাজৰ ধাৰণাত ৰেডিকেল জাতীয়তাবাদৰ প্ৰতিফলন কেনেদৰে ঘটিছিল? ব্যাখ্যা কৰা।

How did Tilak's ideas of Swaraj reflect radical nationalism? Explain.

7. আম্বেদকাৰে সামাজিক ন্যায় কেনেদৰে বুজিছিল? এখন বিস্তৃত বচনা লিখা। 11

How did Ambedkar understand social justice? Write a comprehensive essay.

(5)

অথবা / Or

উত্তৰ-ঔপনিবেশিক যুগত গণতন্ত্রৰ ধাৰণাৰ প্ৰতি নেহেৰুৰ অৱদান বিশ্লেষণ কৰা।

Analyze Nehru's contribution to the idea of democracy in post-colonial context.

Paper : DSE-1A (II)

(Administration and Public Policy : Concepts and Theories)

1. তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা : 1×8=8

Answer the following questions :

- (a) লোক-প্ৰশাসন বিষয়ৰ পিতৃস্বৰূপ কাক গণ্য কৰা হয়?

Who is considered as the father of the discipline of public administration?

- (b) Frank J. Goodnow য়ে লিখা এখন কিতাপৰ নাম উল্লেখ কৰা।

Mention one of the books written by Frank J. Goodnow.

- (c) লোক-প্ৰশাসনৰ প্ৰথম পাঠ্যপুঁথি বুলি গণ্য কৰা *A Study of Public Administration* ৰ প্ৰণেতা কোন?

Who wrote *A Study of Public Administration* considered to be the first textbook of public administration?

- (d) লোক-প্রশাসনক 'বিজ্ঞান' বুলি কোনে কৈছিল ?
Who used the word 'science' for public administration?
- (e) লোক-প্রশাসনৰ নীতিসমূহ কোনে প্রশ্ন কৰিছিল ?
Who questioned the principles of administration?
- (f) লোকসেৱাৰ উচ্চতৰ শিক্ষা, ১৯৬৭ৰ প্রতিবেদনখনৰ কি নাম ?
What is the report on the Higher Education for Public Service, 1967 called?
- (g) Minnowbrook-II সম্মিলন কোন চনত অনুষ্ঠিত হৈছিল ?
Minnowbrook-II Conference was organized in which year?
- (h) প্রশাসনৰ যান্ত্ৰিক তত্ত্বৰ এগৰাকী সমর্থকৰ নাম লিখা ।
Mention one of the supporters of mechanistic theory of administration.

2. তলত দিয়াবোৰৰ ওপৰত/বিষয়ে চমু টোকা লিখা : $4 \times 4 = 16$

Write short notes on the following :

- (a) লোক-প্রশাসনৰ পৰিসৰ আৰু তাৎপৰ্য
Scope and significance of public administration
- (b) লোক-প্রশাসনৰ বিভিন্ন পদ্ধতিৰ গুৰুত্ব
Importance of approaches to study public administration

- (c) লোক-প্রশাসনত ধ্ৰুপদী তত্ত্বসমূহৰ অৰিহণা
Contribution of classical theories to public administration
- (d) লোকনীতিৰ প্ৰাসংগিকতা
Relevance of public policy
3. লোক-প্রশাসনৰ ক্ৰমাগত বিকাশ প্ৰক্ৰিয়াত প্ৰতিটো স্তৰৰে গুৰুত্ব মূল্যাংকন কৰা ।
Assess the importance of each phase in evolutionary process of public administration. 12
- অথবা / Or
- বেচবকাৰী প্রশাসনৰ সংজ্ঞা দিয়া আৰু ইয়াৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা ।
Define private administration and explain the features of the same.
4. লোক-প্রশাসনত আন্তৰ্জাতিক আৰু বহুজাতিক পদ্ধতিৰ ওপৰত এক নিবন্ধ লিখা ।
Write an essay on intra-national and cross-national approaches to public administration. 11

Write an essay on intra-national and cross-national approaches to public administration.

অথবা / Or

লোক-প্রশাসনৰ অধ্যয়নত cross-cultural আৰু cross-temporal পদ্ধতিৰ সমালোচনাত্মক বিশ্লেষণ কৰা ।
Critically explain cross-cultural and cross-temporal approaches to the study of public administration.

Critically explain cross-cultural and cross-temporal approaches to the study of public administration.

5. বিজ্ঞানসম্মত ব্যৱস্থাপনাৰ নীতিসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। এই তত্ত্বক কিয় সমালোচনা কৰা হৈছিল? 11

Explain the principles of scientific management. Why does this theory face criticism?

অথবা / Or

মানৱ সম্পৰ্ক তত্ত্বৰ সমৰ্থকসকলে সম্পাদন কৰা পৰীক্ষণৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা।

Explain the experiments conducted by the proponents of human relation theory.

6. লোকনীতিৰ সংজ্ঞা দিয়া আৰু ইয়াৰ তত্ত্বসমূহ লিখা। 11
Define public policy and explain the theories.

অথবা / Or

লোকনীতি গঠন আৰু কাৰ্য্যণৰ বিষয়ে এখন ৰচনা লিখা।

Write an essay on policy formulation and implementation process.

7. উন্নয়ন প্ৰশাসনৰ ক্ৰমাগত বিকাশ আৰু পতনৰ বিশ্লেষণ কৰা। 11
Assess the evolution and decline of development administration.

অথবা / Or

উত্তৰ-বিশ্বায়ন যুগত নতুন লোক-ব্যৱস্থাপনাৰ উত্থানৰ সমালোচনাত্মক বিশ্লেষণ কৰা।

Critically analyze the rise of New Public Management in a post-globalized era.

5 SEM TDC DSE PSC (CBCS) 1A

26P—4000/608

(I/II)/(NH)